

ПРОТОКОЛ

№ 497

гр. София, 03.07.2023 г.

**СОФИЙСКИ ОКРЪЖЕН СЪД, IV ПЪРВОИНСТАНЦИОНЕН
НАКАЗАТЕЛЕН СЪСТАВ**, в публично заседание на трети юли през две
хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Кристина Ив. Тодорова
Съдебни Йордан Л. Тошев
заседатели: Ивелина Кр. Диковска Г.

при участието на секретаря Иванка П. Палашева
и прокурора М. В. А.

Сложи за разглеждане докладваното от Кристина Ив. Тодорова Наказателно
дело от общ характер № 20231800200049 по описа за 2023 година.

На именното повикване в 14:06 часа се явиха:

За СОФИЙСКА ОКРЪЖНА ПРОКУРАТУРА се явява ПРОКУРОР М.
А..

ПОДСЪДИМАТА Й. Г. Р., нередовно призована, не се явява. Видно от
изпратената до адреса на същата призовка, съдебните книжа не са й връчени,
тъй като по сведения на съседите подсъдимата от 15 г. е в чужбина.

СЪДЪТ докладва постъпило писмо вх. № 4159/18.05.2023 г., изходящо
от ОД на МВР – София, видно от което подсъдимата Й. Р. е обявена за
общонационално издирване с телеграма № *** г. на ГДНП и от направената
справка е установено, че до момента няма резултат от издирването й.

Явява се СЛУЖЕБНИЯТ ЗАЩИТНИК на подсъдимата Р. – А. А. от
САК.

СЪДЪТ ИЗСЛУШВА СТАНОВИЩАТА НА СТРАНИТЕ ПО ДАВАНЕ
ХОД НА ДЕЛОТО:

ПРОКУРОРЪТ: Считам, че следва да бъде даден ход на делото. Съдът е направил необходимото за издирване на подсъдимата, като същата не е намерена. Да се даде ход на разпоредителното заседание по въпросите на чл.249 от НПК.

ЗАЩИТНИКЪТ АДВ. А.: Моля, да дадете ход.

СЪДЪТ, след проведено тайно съвещание и след като изслуша становището на явилите се страни намира, че следва да даде ход на делото при условията на задочно производство по отношение на подсъдимата Й. Г. Р., на основание чл.269, ал.3, т.4, б. "а" от НПК. Обстоятелствата, че подсъдимата Р. е напуснала пределите на Р България на дата 25.05.2016 г., след която дата няма регистрирани влизания на същата в страната, въвеждат посоченото процесуално основание, а именно - подсъдимата Р. се намира извън територията на Р България и местоживееенето ѝ е неизвестно. Поради горните съображения, съдът

ОПРЕДЕЛИ:

ДАВА ХОД НА ДЕЛОТО ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА РАЗПОРЕДИТЕЛНО ЗАСЕДАНИЕ ПРИ УСЛОВИЯТА НА ЧЛ.269, АЛ.3, Т.4, Б. "а" от НПК.

СЪДЪТ НА ОСНОВАНИЕ ЧЛ.248, АЛ.5 от НПК, пристъпва към изслушване на страните по въпросите, подлежащи на обсъждане в разпоредително заседание, съгласно чл.248, ал.1 от НПК.

ПРОКУРОРЪТ: Уважаема госпожо председател, съдебни заседатели, считам, че на досъдебното производство не са били допуснати отстраними съществени нарушения на процесуалните правила, които да са довели до ограничаване правата на обв. Р..

С решение №23/24.01.2023 г. по ВНОХД № 1074/22 г. състав на АС-София е приел, че не може и е недопустимо започване на задочната

процедура по чл.206, вр. чл.269, ал.3, т.4, 6."А" от НПК, ако преди това не е било предявено лично обвинението на обвиняемото лице в досъдебната фаза.

Считам, че това становище е неправилно и противоречи на закона и установената съдебна практика и не е задължително за СОС. Да, наистина сред основните права на обвиняемия по чл.55, ал.1 от НПК е личното му участие в процеса, но са допустими и изключения от това общо правило, а именно процедура по чл.206, вр. чл.269, ал.3, т.4, 6."А" от НПК. Такова е схващането по редица решения на ВКС - Реш. №72/22.05.19 на ВКС по н.д. №279/19, 3-то н.о.; Реш. N271/22.03.19 г. на ВКС по н.д. № 167/19 г., 2-ро н.о., както и много други. По този ред е проведено от самото начало безприсъствено наказателното производство по делото със значим обществен интерес за атентата на летище „Сарафово“- Реш. N9260002/13.04.22 г. на АСПНС по ВНОХД №73/21г., а именно от образуване на ДП до влизане в сила на присъдата. Т.е. категорично се приема, че е допустимо изцяло протичане на наказателното производство при условията на задочно производство без значение дали виновното лице е узнало или не за повдигнато срещу него обвинение.

Според практиката на ВКС, за обвиненото лице наказателното производство започва от предявяване на обвинението /независимо дали същото е предявено лично или задочно/ и продължава в останалите етапи на процеса до влизане в сила на присъдата. Важно е във всяка една фаза на процеса, съответните органи, изпълняващи функцията на процесуално ръководство да гарантират правото на защита чрез спазване на конкретни правила, включително и правилата на задочното производство. В настоящия случай тези правила са спазени в хода на досъдебното производство. Гаранция за спазването на правото на защита е и института на чл.423 от НПК. Хипотезата на чл.423, ал.1, изр.2 от НПК, касае случаи при които обвиняемите лица са се укрили след предявяване на обвинението, но настоящия случай не е такъв. На обв. Р. въобще не е било предявено обвинение в досъдебното производство и след което тя да се е укривала. Процесуалните правила по НПК изрично допускат предявяване на неприсъствено обвинение. Недопустимото разширителното тълкуване на АС-София, според което разследване и приключване на досъдебната фаза е допустимо единствено след възникване на качеството на обвиняем, по обвинение предявено единствено в присъствено на обвиняемото лице

противоречи на закона и съдебната практика.

С решението на въззивния съд на стр.3 се сочи цитирам: „По делото няма данни за укриване на обв. Р. и не е налице връзка между поведението и и протеклия в нейно отсъствие процес, като процедурите по предявяване на обвинението и връчване на обвинителния акт не са изпълнени по вина на подсъдимата". Никой обаче не спори и не твърди, че същата се е укривала и също така никой не спори дали по нейна вина не са изпълнени горепосочените процедури. Никъде няма и такова правно основание. Основанието за провеждане на задочната процедура е „неизвестно местоживеене" по чл.269, ал.3, т.4; б."А" от НПК, както е посочено във всички актове в досъдебното производство, защото след напускането на страната, местоживеенето и в чужбина не е установено. Въобще нямам представа и недоумявам защо въззивния съд е акцентирал върху ирелевантни обстоятелства, а именно дали обв. Р. се е укривала или не и дали по нейна вина или не, не са спазени процедури по НПК, при положение, че съвсем ясно в обвинителния акт е посочено основанието за задочната процедура по чл.269, ал.3, т.4, б."А" от НПК.

Този недопустим съдебен акт е послание към извършителите на престъпления, като чрез него им се съобщава че каквито и престъпления да са извършили, няма да бъдат осъдени по задочната процедура ако не са били открити за лично предявяване на обвинение в досъдебната фаза.

СЛУЖЕБНИЯТ ЗАЩИТНИК А. А.: Уважаема госпожо председател, съдебни заседатели, предвид мотивите на цитираните от прокурора решения по НОХД № 1074/2022 г. на АпС София, защита на първо място прави искане за прекратяване на НП, доколкото според защитата са налице основанията на чл.80, ал.1, т.3 от НК, доколкото наказателното производство не може да се счита за възбудено в рамките на 10 г. срок. Алтернативно правя искане за прекратяване на съд производство и връщане на делото в досъдебното производство предвид допуснати процесуални нарушения, изразяващи се в предявяване на обвинение в отсъствие на подзащитната ми Р.. По отношение на цитираната от прокурора практика, същата не е актуална и не отговаря на редакцията на закона от 2017 г. насам, където се предвижда, че задочно производство може да бъде проведено единствено, ако на лицето е предявено

обвинение лично. Преди редакцията на закона от 2017 г. се процедираше по този начин и практиката, която сочи прокурора е от този период, но след това е невъзможно. Моля, да отмените мярката за процесуална принуда „забрана за напускане пределите на страната“. По отношение на останалите точки считам, че не са налице основания за разглеждане на делото при закрити врати, особените правила, привличане на резервен съдия, заседатели и т.н. Това е становището на защитата.

ПРОКУРОРЪТ /реплика/: Уважаема госпожо председател считам, че защита се опитва да подведе съда, тъй като редакцията и преди 2017 г. и след 2017 г. винаги е била една и съща по отношение процедурата по чл.269, ал.3, т.4, б.„а“ от НПК.

СЪДЪТ се оттегля на тайно съвещание.

СЪДЪТ, след проведено тайно съвещание и след като обсъди съвместно със страните по делото въпросите по чл.248, ал.1 от НПК, намира следното:

- Запознавайки се с материалите по делото намира, че последното е подсъдно на СОС.

- Не са налице основания за прекратяване или спиране на наказателното производство. В тази насока съдът намира за неоснователно направеното от защитата на подсъдимата, в лицето на адв. А., възражение за погасяване по давност на наказателното преследване по настоящото дело, на основание чл.80, ал.1, т.3 от НПК. Това е така, доколкото към настоящия момент, не е изтекъл срока на абсолютната давност, предвиден в разпоредбата на чл.80, ал.3, във вр. с ал.1, т.3 от НПК, който предвид наказуемостта на процесното престъпление е 15 г.

- Не се налага привличане по делото на резервен съдия и съдебен заседател, по реда на чл.260, ал.1 от НПК и / или разглеждане на делото при закрити врати - чл.263 от НПК.

- Не се налага по делото да бъде назначен служебен защитник на подсъдимата, тълковник или преводач.

- Не се налага на този етап по делото да бъдат назначавани и

изслушвани нови експертизи, извършването на съдебно-следствени действия по делегация.

- Не са налице основания за разглеждане на делото по особените правила на НПК.

- По отношение на подсъдимата Й. Г. Р., към настоящия момент не се изпълнява мярка за неотклонение, поради което съдът не дължи произнасяне по този въпрос.

- Този състав на СОС обаче намира, че са налице основанията на чл.248, ал.1, т.3 от НПК за прекратяване на съдебното производство и връщане на делото на СОП. Това е така, доколкото съдът констатира допуснато на ДП отстранимо съществено нарушение на процесуалните правила, довело до ограничаване на процесуалните права на обвиненото лице Й. Р.. Тази си позиция настоящия съдебен състав аргументира със следните съображения:

Процесното обвинение е относно деятелност, обективирана през периода 11.08.2010 г. – 18.09.2010 г., като досъдебното производство е било образувано срещу неизвестен извършител, с постановление от 19.11.2010 г. на прокурор от СОП. В хода на разследването, подсъдимата Р. е разпитана 2 пъти в качеството ѝ на свидетел и е участвала в това ѝ качество в 2 очни ставки. Видно от материалите по делото, подсъдимата е напуснала страната на 25.05.2016 г. и след тази дата няма данни да се е завръщала.

С постановление от 12.08.2020 г. Й. Р. е привлечена в качеството ѝ на обвиняем, за извършено престъпление по чл.249, ал.1, предл.1, във вр. с чл.26, ал.1 от НК – в нейно отсъствие, само с участието на служебен защитник. В посоченият процесуален акт, органът на ДП е посочил, че обвиняемата се привлича в качеството ѝ на такава и ѝ се предявява обвинение при условията на чл. 206, във вр. с чл.269, ал.3, т.4, б.‘а‘ от НПК.

Като съобрази така приложените материали по досъдебното производство, съставът на СОС прецени, че изискванията за провеждане на задочно производство по реда на чл.269, ал.3, т.4, б.‘а‘ от НПК по отношение на подсъдимата Й. Р., не са били спазени.

Задочното производство е изключение от основния принцип за непосредствено участие на обвиняемия в наказателния процес, поради което законодателят в разпоредбата на чл.269, ал.3 от НПК е посочил изчерпателно

необходимите изисквания, при наличието на които е възможно провеждането на наказателното производство без фактическото присъствие на обвиняемия. Спазването на тези изисквания е абсолютно необходимо условие за валидността на извършените процесуални действия и постановените въз основа на тях прокурорски, респективно съдебни актове.

В конкретния случай, разследващият орган и прокурорът, са предприели процесуални действия по чл.219, ал.1 и ал.4, чл.227 от НПК, по отношение на обвиняемата Й. Г. Р. по реда на чл.206, във връзка с чл.269, ал.3, т.4, б.„а“ от НПК, без да са били налице предпоставките на визираната хипотеза за провеждането им в отсъствието на обвиняемия.

Цитираната разпоредба от процесуалния закон позволява делото да бъде разгледано, респективно разследването да бъде проведено в отсъствието на обвиняемия, когато последния се намира извън пределите на РБългария и местоживеенето му не е известно. Посоченият от органите на ДП, фактически състав на задочното наказателно производство, при който са проведени съответните процесуални действия спрямо обвиняемата Р., в случая не е съобразен с данните по делото.

Както бе казано по-горе, с постановлението за привличане от 12.08.2020 г., в отсъствието на Й. Р. и с участието на назначения ѝ служебен защитник, обвинението ѝ е било предявено при условията на чл.206, във връзка с чл.269, ал.3, т.4, б.„а“ от НПК.

Позоваването на нормата на чл.206 от НПК в посоченото постановление е незаконосъобразно, тъй като принципно разследване в отсъствието на обвиняем е процесуално допустимо, но след възникване на посоченото качество. До 12.08.2020 г. Й. Р. не е имала качеството на обвиняем, доколкото и разследващите органи не са изпълнили задължението си по чл.219, ал. 4 и ал.8 от НПК, нито това по чл.221 от НПК. Й. Р. не е знаела за образуваното срещу нея наказателно производство и проведеното досъдебно производство, нито е получавала официално съобщение или призовка, за да се приеме, че е уведомена за повдигнатото ѝ обвинение. Подсъдимата Р. е напусната страната почти 6 години след образуване на наказателното производство, без да е привличана по него като обвиняема до този момент. Поради това поведението ѝ не може да бъде определено като отказ да упражни правото си да участва лично при проведеното срещу нея разследване в досъдебната фаза

на процеса, включително и да организира защитата си според предявеното ѝ обвинение. В този смисъл са указанията, дадени с решение № 23/25.01.2023 г. на САС, постановено при първото разглеждане на настоящото дело.

Ето защо, настоящият съдебен състав констатира, че с привличането на обвиняемата Й. Г. Р. и предявяване на обвинение в нейно отсъствие и съответно провеждане на ДП, без тя да е узнала, че е придобила процесуалното качество на обвиняем, са допуснати съществени нарушения на процесуалните правила. Не са били налице изискванията за провеждане на разследването по реда на чл.206 от НПК по отношение на обвиняемата Й. Р.. Като не е съобразил това, прокурорът е допуснал съществено процесуално нарушение, довело до ограничаване на процесуалните права на подсъдимата Р., да участва и да се защитава в наказателното производство в първата му фаза, в съответствие с чл.55, ал.1 от НПК. Отстраняването на допуснато процесуално нарушение е обективно възможно само след връщане на делото в предходната му процесуална фаза. Това, от своя страна налага, на основание чл.249, ал.1 и ал.2, във връзка с чл.248, ал.1, т.3 от НПК, настоящото съдебно производство да бъде прекратено и делото да бъде върнато на СОП.

С оглед на всички гореизложени съображения, настоящият съдебен състав на СОС

О П Р Е Д Е Л И:

ПРЕКРАТЯВА съдебното производство по НОХД № 49/2023 г. по описа на СОС.

ВРЪЩА делото на СОП за отстраняване на констатираното и посочено в обстоятелствената част на настоящото определение, отстранимо съществено процесуално нарушение, допуснато на досъдебното производство.

Определението подлежи на обжалване и протестиране с частна жалба/частен протест пред Апелативен съд - София, в 7 дневен срок, считано от днес.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

СЪДЕБНИ ЗАСЕДАТЕЛИ: 1.

2.

Препис от протокола, след изготвянето му, да бъде предоставен на служебния защитник адв. А., за представяне пред НБПП.

Съдебното заседание приключи в 14,39 часа.

Председател: _____

Секретар: _____